

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 265. — ŠTEV. 265.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 11, 1933. — SOBOTA, 11. NOVEMBRA 1933

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XII. — LETNIK XII.

MESTA NISO PRIZADETA VSLED FARMERSKE STAVKE

ADMINISTRACIJI NRA SE JE POSREČILO URAVNATI 17 INDUSTRIJALNIH KONFLIKTOV

Položaj v farmerski stavki je neizprenjen. — Na trgih ni opažati pomanjkanja pridelkov. — Gouverner države lowe noče prepovedati izvoza. — Razburjeni farmerji so razorozili šerifa in njegove pomagače. — Stavka premogarjev v Pensylvaniji bo kmalu končana.

Položaj v velikem farmerskem štrajku po državah Srednjega Zapada je bil včeraj neizprenjen.

Sempatam so se sicer vršili nemiri, na cestah so se zopet pojavili piketi, na mestna tržišča je pa vzliz temu dospelo dosti pridelkov, ki so bili sicer nekajko dražje naprodaj, toda cene nikakor niso bile pretirane. Vladni krogi zatrjujejo, da stavka ne bo imela zaželenjega uspeha.

Poljedelski tajnik Wallace se je podal včeraj z letalom iz Washingtona v lowo, da tam in po drugih državah preštudira položaj na licu mesta. Istočasno hoče izvedeti, kaj misijo farmerji o vladnem programu, čigar svrha je, uvesti vladno kontrolo nad pridelovanjem in prodajo koruze. Tudi prasičje-reja naj bi bila pod vladno kontrolo.

Uradniki farmske administracije so prepričani, da bi ta program, ako bi bil takoj uveljavljen, izvajal ugoden vpliv na cene.

Milo Reno, voditelj Farmers Holiday Association, ki vodi veliko farmersko stavko, se je včeraj ponovno obrnil na vse governere ter zahteval, naj prepovede izvažati farmske pridelke.

S svojim pozivom pa ni imel sreče. Gouverner države lowe ga je enostavno zavrnil, dočim mu drugi governeri sploh niso odgovorili.

V dveh močnih okrajih države lowe, kakor tudi v Wisconsinu, so farmerji proti nadaljevanju stavke, češ, da se ne bo obnesla.

Farmerji države Wisconsin bodo imeli v ponedeljek veliko zborovanje in bodo pri tej priliki odločili, če naj nadaljujejo s stavko ali ne.

Kot že omenjeno, tudi včerajšnji dan ni potekel brez nemirov.

V Marshall, Minn., se je zbral kakih pet tisoč farmerjev, ki so potegnili šerifa George A. Rankina in njegove pomagače iz avtomobila, jih razorozili in jih nato poslali peš domov.

V istem kraju se je stavkarjem tudi psrečilo za preti podružnico Swift Co.

Pred Missouri Valley, Iowa, je bil vprizorjen bombni atentat na dva železniška mostova. Povzročena škoda ni posebno velika.

Farmerska stavka traja že dvajset dni, mestno prebivalstvo pa dosedaj še ne čuti njenih posledic.

Razsodiščni urad NRA precej uspešno posluje. V zadnjih dneh se mu je posrečilo rešiti v obojestransko zadovoljstvo sedemnajst resnih industrijalnih sprov. Iz Washingtona poročajo, da predsednik razsodiščne oblasti, newyorski senator Wagner, zatrudno upa, da bodo pogajanja s stavkujočimi kopači trdga premoga v Pensylvaniji uspešna.

Nova organizacija, United Anthracite Miners of America, ima precej radikalne nazore in je v kratkem času dobila presenetljivo veliko število članov.

Vsi njeni člani stavkajo, dočim se United Mine Workers niso odzvali pozivu na štrajk.

V Lansford, Pa., je zastavalo tisoč premogarjev, ki so bili zaposleni v Lansford premogovnikih.

V pletilnicah v Patersonu in okolici stavka že enajsti teden petindvajset tisoč tekstilnih delavcev. Obratujejo le delavnice; v katerih je zaposlenih deset ali manj delavcev.

V Bridgeport, Conn., je zastavalo sto mehanikov, ki so zaposleni v Sikorsky tovarni za letala.

Zahtevajo dvajset odstotkov več plače.

Preklic bo uveljavljen 5. decembra ob treh

NENAVADNA BOLEZEN V CHICAGU

V Chicagu se je pojavila tropična bolezen. Umrlo je 15 ljudi. — Bolnih je najmanj 18,000 oseb.

Chicago, Ill., 10. novembra. — Načelnik mestnega zdravstvenega urada dr. Herman N. Bussen je naznamil, da je nenavadna tropična bolezen povzročila v Chicagu smrt 15 oseb.

Najmanj 100 oseb je še bolnih za to bolezni, ki je znana pod imenom amoebie dysenter. Zvezna vlada je takoj poslala na pomoc mestnim zdravniškim oblastim dr. R. B. Spencerja.

Dr. Bundesen pravi, da je bil dognan vzrok bolezni in da je sedaj bolezen pod kontrolo. Zdravstveni urad je takoj tudi odredil vse potrebno, da pride v stik z 18,000 osebami, ki so bile večinoma na svetovni razstavi in so bile izpostavljene nevarnosti, da se nalezejo bolezni.

Bolezen, ki se redkokdaj pojavi v tem delu sveta, se pokareše tri tedne zatem, ko je bil že kdo okužen in tako je mogoče, da je bil kdo v tem času v Chicagu in je zbolel še nekaj tednov zatem, ko se je vrnil domov.

Ko se je razširila vest o bolezni, je bilo odpovedanih mnogo shodov in sestankov.

HITLER DOBRO POZNA VOJNO

Hitler se zavzema za mir. Nemčija se ne bo udeležila nobene konferenca, kjer ne bo enaka drugim.

Berlin, Nemčija, 11. novembra. — Kancler Hitler je v svojem govoru zopet povdral trdi sklep Nemčije, da pridobi državami snako ozorožitev. Obenem pa je tudi obdolžil državnikom, da gonijo svoje države v vojno, ne da bi poznali strahote vojne.

— Blazno je trditi, — je rekel v svojem govoru, ki je bil po razliku pošten v Ameriku, — dolžiti me, da odobrujem vojno. V vojni sem bil štiri leta in pol in poznam vojno! Rad bi vedel, koliko tujih državnikov je napravilo isto.

Hitler je rekel, da je bil sam delavec in zato je v prijateljski zvezi z zatiranim delavskim razredom, ki ni trpel samo v vojni, temveč tudi zaradi prepričja med strankami. Zato zahteva samo eno stranko in edinstven narod.

— Ni mi mar za izobraženec, za buržoazije ali za proletarce, — je rekел. — Hočem samo en nemški narod.

Daleje je zahteval mir, svobodo in enakost za nemški narod ter končal z besedami:

— Nikdar več se ne bomo udeležili nobene konference, dokler nas ne smatrajo sebi enakih.

LETOŠNJA NOBELOVA NAGRADA

Rus Bunin je dobil nagrado za leposlovje. — Nagrada za fiziko je dobil Nemec dr. Heisenberg.

Stockholm, Švedska, 10. novembra. — Švedska znanstvena akademija je naznaniila podelitev Nobelove nagrade za leposlovje in fiziko. Nagrade so dobili:

Za leposlovje za leto 1933 ruski pisatelj in pesnik Ivan Aleksejevič Bunin; za fiziko za leto 1932 dr. Werner Heisenberg iz Lipskega; nagrada za fiziko za leto 1933 je bila razdeljena med dr. Erwina Schrödingerja iz Berlinu in dr. Paul Adrien Maurice Dirac iz Cambridge v Angliji.

Nobelova nagrada je vredna očoli \$31,000.

Ivan Bunin živi izven Rusije, odkar je bila postavljena sovjetska vlada v Rusiji. Nazadnje je bil poročano o njem leta 1927, da je bolan in da živi v veliki revščini v Parizu. Rojen je bil v Vronciju leta 1870 kot sin obubožnega plemnika. Njegova znamenita dela so: Vas, Gentleman iz San Francisco, Suhodol in Vracer spomiladi.

Dr. Heisenberg je profesor fizike na vseučilišču v Lipskem in je star 31 let. Napravil je velika razkrivitev o atomu.

Dr. Schrödinger je profesor fizike v Berlinu, je star 46 let in je izvedenec v mehaniki valov.

Dr. Dirac je profesor matematike na vseučilišču v Cambridge in je star 31 let.

VELIKA ZALOGE VINA

Washington, D. C., 10. novembra. — V skorih pozabljenih vinskih kletih v državah vzhodno od Mississippija, je shranjenih več stotisoč galonov vina, ki je pripravljeno, da ga postavijo na mizo.

V California so letos pridelali skoraj 50,000,000 galonov vina. Tudi v vzhodne države, ki izdelujejo šampanjico, so pripravljene, da postavijo svoj pridelek na trg.

Vzhodne države imajo 600,000 galon vina in 40,000 zabojev domačega šampanje. V Michigangu raste ameriška vrsta burgundea in vinogradni so letos dali okoli 12,000,000 galon burgundea in drugih vina.

— Blazno je trditi, — je rekel v svojem govoru, ki je bil po razliku pošten v Ameriku, — dolžiti me, da odobrujem vojno. V vojni sem bil štiri leta in pol in poznam vojno! Rad bi vedel, koliko tujih državnikov je napravilo isto.

Hitler je rekel, da je bil sam delavec in zato je v prijateljski zvezi z zatiranim delavskim razredom, ki ni trpel samo v vojni, temveč tudi zaradi prepričja med strankami. Zato zahteva samo eno stranko in edinstven narod.

— Ni mi mar za izobraženec, za buržoazije ali za proletarce, — je rekel. — Hočem samo en nemški narod.

Daleje je zahteval mir, svobodo in enakost za nemški narod ter končal z besedami:

— Nikdar več se ne bomo udeležili nobene konference, dokler nas ne smatrajo sebi enakih.

NEMČIJA — OBOROŽENO TABORIŠČE

Poslanec Mandel pravi, da je Nemčija oboroženo taborišče. — Zahteva zavezniško nadzorstvo Nemčije.

Pariz, Francija, 10. novembra. — Neodvisni poslanec George Mandel je opozoril poslansko zbornico, da se Nemčija pripravlja na dolgo vojno in da je podobna oboroženemu taborišču.

Mandel je zahteval, da Francija pozove vse vlade, ki so podpisale versaijsko pogodbo, da se sklicevajo na člen 213. mirovne pogodbe, ki nalaga Ligci narodov, da preseči obdolžbe, da je Nemčija kršila pogodbo.

— Vojaške vežbanje v Nemčiji je skoraj prisiljeno, — je rekel Mandel, — in vojaške ter napovedovalske organizacije v Nemčiji imajo 900,000 mož, to je dvojno število francoske stalne armade.

Nemčija more mobilizirati 45 divizij v petih dneh. V enem mesecu more izdelati 2500 aeroplakov. Zato bi bilo obzajovanja vredno, ukoroči preizkusiti.

— Nemčija more mobilizirati 45 divizij v petih dneh. V enem mesecu more izdelati 2500 aeroplakov. Zato bi bilo obzajovanja vredno, ukoroči preizkusiti.

— Ali naj Francija samo to prepreči? Ne, tisočkrat ne! Pozvati moramo druge države, ki so podpisale mirovno pogodbo. Ako bi se Nemčija upirala Ligci preiskavati, tedaj se bomo poslužili člena 213. versaijske pogodbe.

Svoj govor je končal Mandel z besedami:

— Vlada v Ženevi ne sme biti v defenzivi; tam mora nastopiti kot tožilka. Od tega je odvisna svoboda, je odvisen mir.

ZGODOJ JE PRIČELO SNEŽITI

Buffalo, N. J., 10. novembra. — Jamestown je v 24 urah padlo 8 parcov snega. Toplomer je padel na 24 stopinj. Tudi v Buffalo je zapadlo mnogo snega.

Harrisburg, Pa., 10. novembra. — Po celem zapadnem delu Pensilvanije je zapadel visok sneg. Na mnogih krajih je veter nakupil visoke zamete.

ŽGANJE NA POTU V AMERIKO

Glasgow, Škotska, 10. novembra. — Škotske tovarne in vetrogovine z žganjem imajo mnogo dela da izpolnijo naročila iz Združenih držav. Razni parniki vozijo 250 tisoč galon žganja v Novo Zelandijo, da ga takoj prepeljejo v Združene države, ko bo pridobljeno.

— Bil sem v Franciji, — je rekel mladi Roosevelt, — ko je Nemčija izstopila iz Lige narodov, toda ne morem reči, da sem videl zato kakše vojaške priprave. Nikdo v Evropi ne mara vojne. Ako koga vprašate glede vojne, to odgovoril: — Kdo se želi bojevati?

— Kdo more plačati že za kako vojno? — Kdo bo tako nespameten, da bo delal še večje dolgove in pomnoževal revščino?

LINDBERGH SPREJEM V ŽENEVI

Ženeva, Švica, 9. novembra. — Charles A. Lindbergh in njegova suproga sta bila pri svojem prihodu z aeroplonom sprejeti z velikimi častmi. Sprejelo ju je zvezno in mestno zastavstvo v zgodovinski Alabama dvorani v mestni hiši.

Lindbergh je popolno natamčeno določil prodajo vina in žganja. Gotovo je, da se stari saloni ne bo več vrnili. Ravnato tako pa bo postavljena močna straža ob obrežju, da ne bo mogoče privažati vina in žganja iz tujih dežel in javno na policih za barami.

DOLOČBE ZA PRODAJO OPONIH PIJAČ V DRŽAVI NEW YORK

WASHINGTON, D. C., 10. novembra. — Narodne prohibicije bo konec, ko bo odobrila 36. država preklic. Dne 5. decembra ob treh ppoldne bo konvencija države Utah kot 36. država odobrila preklic osemnajstega amendmenta. V to svrhu ne bo izdala vlada nobene proklamacije.

Washington, D. C., 10. novembra. — Predsednik Roosevelt in njegovi stovetn

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Balket, President

L. Benetik, Treasurer

Place of business of the corporation and address of above officers:
118 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

In celo leto velja na Ameriko in Kanado	na New York na celo leto	\$7.00
Na pol leta	Za pol leta	\$6.00
Na tretji leta	Za tretji leta	\$7.00
Subscription Yearly \$8.00		

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" inhača vsaki dan in vsečini nedelj in praznikov.
Dopisni bres podpisan in osebnosti se ne prihaja. Denar naj se blagovoli po Money Order. Pri spremstvu kraja naravnika, prosto, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHICAGO 3-2878

JUGOSLOVANSKI JEZIK

Pred kratkim smo poročali, da se je začela v domovini agitacija za uvedbo enotnega jugoslovenskega jezika.

Pri tem je najbolj značilno dejstvo, da za enoten jezik ne agitirajo s tako vnero Srbi oziroma Hrvati, pač pa nekateri prenapeti Slovenci, ki v svoji zaslepljenosti pretvarjajo vzvišeno jugoslovensko idejo v šovinizem.

Kakšen naj bi bil novi jugoslovenski jezik, se zaenkrat še ne ve.

Bog naj se usmili Slovencev, če bo tak, kakršnega se jugoslovensko časopisje že sedaj poslužuje.

Ni dolgo tega, ko smo čitali v listu, ki propagira enoto jugoslovenščino, oglaš sledče vsebine:

"Tražite preiskourant. Boje za relief i za ručno mlanje na štopu. K temu sve perle i flitere za plastiku ba dava."

DAN PREMIRJA

Danes pred petnajstimi leti je bilo ob enajstih dopolne sklenjeno premirje.

Svetovna vojna, ki je trajala nad štiri leta, je bila tedaj oficijelno zaključena, njene posledice pa sedanji rodše vedno prenaša in najbrž jih bodo prenašali še pozni rodovi.

Zavezniki so bili zmagovalci v orožju. V trgovskem in gospodarskem oziru so bile pa strahovito poražene vse države — z Ameriko vred.

Vsepovsod se pojavljajo državni, ki skušajo pomagati narodom iz mizerije, v katero so zašli deloma po svoji lastni krividi ali po krividi svojih sosedov.

Edinole v Angliji in Franciji je ostala vlada bistveno neizpremenjena, v vseh drugih državah, ki so se udeležile vojne, pa opažamo temeljite izprenembe.

Diktature so se razrasle kakor gobe po dežju.

Diktatorje imajo: Rusija, Turčija, Poljska, Madžarska, Avstrija, Nemčija in Italija.

Kar je še kraljev ostalo, naprimer bolgarski, romunski in jugoslovenski, izvajajo diktatorsko oblast.

Združene države še nimajo diktature, toda zadnje razdalne ukrepe predsednika Roosevelta smatrajo nekateri že za diktatorske odredbe.

Če je diktatura uspešno zdravilo za nevarno bolno gospodarstvo, se zaenkrat še ne da presojati.

Ko praznuje svet obletnico sklenitve premirja, bi moral vpoštovati resnico, ki se sedaj izkazuje v vsej svoji goloti in strahoti, namreč, da vojna ne prinese nikakega dobička, niti premagancu, niti zmagovalcu.

AMERIŠKE JEČE

Pred kratkim je izšla knjiga, ki opisuje razmere po ameriških jetnišnicah, kaznilnicah in zaporih.

V knjigi je ugotovljeno in dokazano, da ameriške ječe niso popolne.

Knjige sicer nismo čitali, toda zdi se nam, da ima pisatelj prav.

Ameriške ječe bodo šele takrat popolne, ko bodo v njih vsi tisti, ki spadajo vanje.

Pa ne bodo samo popolne. Tudi polne bodo in še pre malo jih bo.

OGLASUJTE V "GLAS NARODA"

Dopisi.

New York, N. Y.

V nedeljo 29. oktobra smo praznovale dekleta "Marijine Družbe" svojo 25-letnico.

Ob tej priloki nai veže dolžnost, da se zahvalimo sledičim:

Častitemu duhovniku Hyacinthu Podgoršku za lepe duhovne nauke v cerkvi, kakor tudi v dvojni.

Gospodu John Mačeku in gospodu Vincetu Ovecu, ki sta nam predstavljala "Nocoj bo pa res rep večer".

Ivana Tamburaškima društva iz New Yorka in Brooklyna, ki sta skupno nastopili pod vodstvom gospoda Gerjeviča.

Najlepša hvala prosvetnemu društvu "Bled", ki je tudi nastopilo z lepim venčkom narodnih pesmi.

H koncu se zahvalim vsem načinom in jih pozdravljam v imenu Marijine Družbe sv. Cirila in Metoda v New Yorku.

Franči Holešek, tajnica.

Barberton, Ohio.

Zimska doba je nas že obiskala kot običajno vsako leto. Vsak si bo sedaj želel biti doma, se tiseati gorce peči, prebrati razne poučne knjige, slovenske liste, na katere smo naročeni, dopis ravnih dosipovalec ter krasne romane. Zimska doba predrami maršikaterega dosipovaleca, da prime za pero. Ko vidi druge, se zbuditi želja, tudi v njem, češ, saj enkrat sem značil jaz tudi pisati. Zakaj pa ne? S tem obveznost sebi: drugič listu, da čitatelji prebirajo glasove o svojih in Slovencih po vsej deželi.

Razni dramatični in poučni klub priprejajo vsakovrstne prireditve. Udejstvujejo se v političnih zadevah itd.

Med izobraževalne klube se prispeva tudi Slovenska Ženska Zveza, ker je bila itak ustavljena v to svrhu. Tukajšnja podružnica št. 6 je na novembarski seji sklenila, da članice, zoper obnove "široljepi gospodinjski klub".

Dan je odločen v četrtek, to je 16. novembra pri Mrs. Jennie Okoliš na Liberty Avenue.

Prosim, pride, katere se za to stvar zanimete. Za prihodnje dneve se bo odločilo na večer sešanka. Poročilo bo podano vsak mesec na društveni seji.

S pozdravom
Frances Smrdel,
članica S. Ž. Z., št. 6, ter šivala klubu.

Lorain, Ohio.

Minilo je deset let, kar smo v naši naselbini otvorili spomenik slovenskega naroda, ponos naše slovenske naselbine, naš skupni dom, Slovenski Narodni Dom.

Slavnostni program se je vrnil v nedeljo 29. oktobra od dveh pooldne do rame jutranje ure.

Popolianski program je bil dober v vsem, v kratkih govorih, petju, plesu in igri mladih slovenske šole. Nastop komika Sirka naš je že z začetkom programa razvedel, skupni nastop pesvskoga društva "Naš Dom", kakor tudi solo je bil zadovoljiv.

Zelo dobro je igral orkester "Naš Dom", ki smo ga prvič sli-

GLAS NARODA
zoper pošiljamo v do-
movino. Kdor ga hoče
naročiti za svoje sorod-
nike ali prijatelje, to
lahko storí. Naročnina
za stari kraj stane \$7.
V Italijo lista ne po-
siljamo.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE-
MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO
DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIU

Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.30	Lir 100
" 5.06	Din. 200	" 18.25	Lir 200
" 7.35	Din. 300	" 44.25	Lir 500
" 11.95	Din. 500	" 88.80	Lir 1000
" 23.25	Din. 1000	" 177—	Lir 2000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJajo SO NAVEDENE
CENE PODVREŽENE SPREMENI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARIH

Za izplačilo \$5.00 morate poslati \$5.15

" " \$10.00 " " \$10.25

" " \$15.00 " " \$15—

" " \$20.00 " " \$21—

" " \$40.00 " " \$41.25

" " \$80.00 " " \$81.50

Prejemnik dobti v starem kraju izplačilo v dolarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter na pristojbino \$1.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

118 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

JOŽEP TRINER O VINSKI SI-
TUACII PO PREKLICU
18. AMENDMENTA.

Nedavno je več ameriških dnevnikov prineslo izjavo Jožeta Trinerja, predsednika Jožeta Trinerja, znanega vinskega pridelovalca in razprodajalca v Chicago, ticoče se vinske položaje v Združenih državah, kakor tudi je sedaj in karorčen se bo v kratkem razvil, po preklisu 18. amendinga ali prohibicije. Omnenjena izjava je bila bolj kratka dnevnica novica. Sedaj pa je Jožef Triner, vinski izvedenec, napisal vse bolj natančno, ki bo gotovo zanimalo mnoge bralec.

Mr. Triner pravi: Pred uveljavljanjem prohibicije je bilo v Ameriki veliko vinogradov in vinogradnikov, ki so imeli velike zaloge vina. Vinske kleti so bile v najboljšem stanju in ameriških vin so tekmovala z raznimi boljšimi evropskimi vini. Prisla je prohibicija. Veliko je bilo ljudi, ki so rekli, da se ne bo uveljavljalo, ker so mislili, da jo bo največje državno sodišče ovrglo. Sodišče je prohibicijo obdržalo in potrdilo, in tako je prohibicija ostala tukaj na mizi dvajset dolarjev.

Združenik je Mr. Jožef Triner, Sr. postal svojega sina, Mr. Jožeta Trinerja ml., leta 1914 kot vajenca k Mr. Secondo Guastiju, starejšemu, ki je bil predsednik italijanske vinske družbe v Californiji. Tukaj, v največjih vinogradih in največjih kleteh, pod vodstvom najzbornjejših vinskih ekspertov, se je Mr. Jožef Triner ml. učil vseh podrobnosti o pridelovanju, pripravi, shranjevanju in razpečevanju vina. Kakor Jožef Triner ml., sedanji lastnik Triner družbe pravi, je vse vino, ki ga ima Trinerjeva družba, vselej pod najboljšim vodstvom najzbornjejših vinskih ekspertov in mestnikov, zlasti v zadnjem času, se podlaga na vinski pridelek izredno mnogo važnosti. Vino se izdeluje na mestu, kjer raste, namreč v Geyserville, Cal., odkoder se pošiljajo vzorec v Chicago, kjer jih kemično pregledajo in analizirajo. Ravno tako se pošiljajo v vsemi preiskavajoči države in vse države, ki imajo vino, ki je zelo močno in dobro. Vino je zelo manjše družbe so zde zdržale v večje korporacije, ki so potem prodajale vino neukim ljudem, ki niso znali z vino ravnati in ki so vino navadno zadrljali v nepripravnih prostorih, kjer se je kvarilo.

Družba Jožef Triner ni delala tako, ampak je z veliko skrbjo gledala na to, da so se njena vina izdelovala po starem in že toliko-krat prezikušenem receptu. Vinske kleti so bile vedno v najboljšem stanju, enako vinske posode in drugo kletarsko orodje. Zato se omnenjena družba danes lahko postavlja z najboljšo vinsko kvaliteto in z veseljem pozdravlja preiskavajoči vinske kleti v Združenih državah. Kakor vse drugo, tako mora biti za kleti čist tudi zrak in ga Trinerjeva družba vedno ohranja čistega brez vsakih škodljivih primes, ker ga prečiščuje z žveplom. Družba tako z žveplom prečisti svoje vinske kleti vsak teden, zato je zrak tam vedno čist in svež. Enako se z žveplom prekajo vse vinske posode, predno pridevanje vino. Ako namreč denes vino v nečist in nezdrav sod, se vino navideče slabega duha po sodu in tako vino ne bo nikoli dobro. Na to Trinerjeva družba posebno pazi, ker pošilja vino ni za uživanje. Danes je v Californiji do pet milijonov galonov pokvarjenega vina, ki se pošiljajo samo radi tega, ker ni bilo spravljeno v zadostni čistih kletih in posodah, in to vino je sedaj popolnoma nerabno za pitje.

Vinski sodi Trinerjeve družbe so domača 100 let stari, katere družba kupila od Mission Vineyards v Californiji pred 40 leti. Ti sodi se vselej skrbno očistijo in začnejo, predno se dene vajanje vino in zoper se ti sodi skrbno očistijo, ko se izpraznejo. Vsa ta vajanja dela se opravljajo pod nadzorstvom izkušenega vinogradnika.</

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ROBERTO BRACCO:

OBICAJNA ZVIJACA

Frančesko Casini, napoljski odvetnik, je že davno sumil, da mu žena ni zvesta.

Nekoga dne, je prišel iz svoje odvetniške pisarne domu, sporočil ženi, da mora zvečer odpovedati v Rim zaradi važnega posla; pripravil je svojo rečno torbo, poljubil svojo liceremo ženo, poigospod Frančesko. Odvetnik se je zvonal slugi, da mu svojo torbo in potuhnil preko veže, oprezeno, kar je prišel v tujo hišo in pušči služkinjo za seboj, se je letel ženim, da ustavi orvi voz in se odpelje na postajo.

Bilo je ob polsedmih in vlak je počasi popenjati po stopnicah, kar je bil ob sedmih.

Prišla sta na postajo četrte ure pred odhodom vlaka; sluga je vzel vozni listek za svojega gospodarja in mu ga izročil, potem mu je izročil še torbo, pozdravil in se vrnil domu.

Ni pretekla še ura, ko je gospod Frančesko, vrivši se s postajo, pred svojo hišo in neodločno pritisnil na gumb električnega zvonca. Ali čim je zazvonilo, se je ženska, da je to storil. V glavo so mu šnile najbolj nasprotne misli.

— Recimo, je mislil tako v mudžini, trudev se, da postavi na tačno sebi v položaj nepristranskega sodnika, — recimo, da ima moč žena v resnici ljubčka, kaj mi hasne, če pride dom tega strašnega spoznanja? Kaj bi storil, če bi zasačel v svoji hiši kakega neznanega ali znanega sumljivega moškega? Da ga ubijem, nimam ne poguma ne volje, da bi ga namatil, je vprašanje, lahko je močnejši od mene; če bi mu samo pijnil v lice, bi se samo ponikal pred njim. Kakšna sramota pa me čaka žele, če se motim, če so moje sumnje neosnovane, če brez vzroka žalim svojo ženo?

Vse to je švignilo z bliskovito ugledno skozi njegovo glavo še predno je prišla služkinja, da mu odpre vrata. Ko je začul njene korake, so mu zakleale noge in skoraj se bi bil vrnil na postajo, a bilo je prekasno; dekle je odpeljali v pomolilo ven glavo, da vidijo, kdo je.

Gospod Frančesko je malone izpostil torbo iz rok, ko je zagledal široko oči služkinje in ne more vprašanje v njih. — Malo je umanjalo, da se ji ni pričel opravljati od misli o spopadu z ženo, vratil se s postajo, si ni bil pripravljen odgovora, na to povsem naravnov vprašanje.

— Nisem, zamenil sem vlak.

— Kako! Kako! Zamenil si vlak! Kako j- to mogoče! Sluga mi je rekel, da sta prišla na postajo o pravem času, da ti je on kupil vozni listek in da te je videl, ko si stopil v vlak. Kaj vse to pomeni?

Gospod Frančesko je molčal in postajal rdeč ko rak, ker je vse to želel res. Čim je sluga izginil, se stopil odvetnik iz vagona in se vrnil domov.

Gospa Nina je po mnogih znakih že davno slutila, da njen mož nekaj sumi. V spominu so se ji obudili razni spomini med njim in možem na štiri oči in vprico drugih; očitajoči pogledi, pregledovanje njenih mišic, da li bi našel na njih kakše sledove, brskanje po njene ročni torbie, da bi po njenih tramvajskih kartah izvedel, po katerih proghal se vozi, kam hodi.

Ko je tako pretresla v svoji glavi celo vrsto brezobirnosti svoje moža, se je gospa Nina, užaljena, obrnila z vsem svojim ogorčenjem proti gospodu Frančesku, ki

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso potrebo, in kdor je od večega zastopnika pravilno poučen, mu je potovne zabave.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, damo vsekumur brezplačno.

Pišite nam!

SLOVENIC PUBLISHING Co.
Travel Bureau
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parodne družbe.

KOMORNI SLUGA POSTAL

MILIJONAR

Najprečnejši mož na Madžarskem je danes nedvomno komorni sluga Josef Lörincz, ki mu je sreča že noč vrgla v naravo ogromno premoženje.

Pred približno osemdesetimi leti se je izselil iz Csikberenyja v Ameriko mlad fant z imenom Anton Dene. Tam je nekaj časa delal kot žumiar, potem si je prihranil toliko, da si je mogel kupiti kmetijo. Od svojev na Madžarskem ni bilo posihmač duba ne sluba. Pozabili so nanj, on pa našel.

— Čemu ta laž? V Rim potuješ? Ze boga, Frančesko, kaj si... kaj si... no, saj te nočem žaliti... To prepričam tebi... Ti me sumničiš.

— Ne sumničim te, ne sumničim! — je zaklicil on.

— Torej si prepričan...

— Ne samo, da nisem prepričan, ampak niti sumničim te ne, tem hotel povediti.

— In vendar sumiš, sumiš! Ta tvoj dozdevni odhod na pot mi je najajčji dokaz za to. Na sumu me imam — na sumu... lepo... dopustno je sumiti vse. Ali veruj mi, žal mi je, da si tako naiven, in da si izberes tako običajen način, da bi me zasačil. Odkar obstoji svet, so uporabljali meški te lažnjive odhode na pot, da bi se prepričali o zvestobi ali nezvestobi svojih žen. Zares, Frančesko, pomilujem te, da nisi znal biti originalnejši.

— Kaj pa govoris? Saj nisem imel namena, ki mi ga podtikaš.

— Moteti! Poznam te!

Gospod Frančesko je ohmoknjal, a gospa Nina, izgovorivši poslednje besede, se je zatopila zopet v misli. Ob misli, ki so ji privrele v glavo, je izbrala, kaj bi še možu rekel. Želela je, da bi mu vrgla v obraz vsa njegova grda sumničenja. Želela je, da bi ta sumničenja prevedla v najbrezobirnejše izraze ali nekaj jo je vendar združevalo od tega. Prav v tistem trenutku je razmišljevala, ali naj da svojemu odporu plamenit ton, ali naj moževa podtkitanja izrazi z besedami, ki jih on popolnoma zasluži. Prepričana, da bo lažje premagala moža, če se bo z manj izbranimi besedami branila, se je brzo odločila.

— Sumničenja! Sumničenja! — se je zopet razburila gospa Nina. — Ne vidis, človeče, kaj pomenuje ta tvoja sumničenja?! Kaj pa sumiš? Mislim mar, da imam ljubčka? In če to misliš, vidis, ali uvidevaš, ali slutiš, kaj tvoja sumničenja pomenijo? Če bi hotel vse te človeki povedati v navadnem jeziku, bi se rekla, da sem v svojih očeh, ne več ne manj, nego navadna.... O, moj Bog, zakaj ti ne morem, zakaj ti ne morem zbrusiti pravbesede v obraz!

— Saj nisem, saj nisem....

— Molči molči, molči! Uh, da bi vedel, kako sem to sovražila, ko sem čula zvonenje.... vedela sem, da si ti. No, lepo, prosim te, meniš, da imam ljubčka, ponujes me celo tako, da ga morem sprejeti v lastni hiši. Vrnil si se s postajo z namenom, da ga takoj zlotiš. Ta hiša je kakor ustvarjena za uresničenje twoje namešč: edini vhod vanjo so stopnice, po katerih si prišel noter. Moj ljubček bi mogel smukniti mimo tebe in pobegniti. Če je prišel, je tu... v sobah, v garderobi, v ostalih prostorih. Isči!

Nastopila je tako, ker je tisti večer čisto slučajno imela čistoto v obrazu.

Človeku zaseduje pri tem poseben cilj in hoče izrabiti razliko morske topote baš v tropičnih krajih, da bi mogel izdelovati led, ki bi šel v tropičnih mestih dobro v denar.

DRUŠTVA
KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vse Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

62

Navadila se je hitro prenašati vso svojo ljubezen na Jakoba, ki je o njem ponosno zatrjevala, da je zdrav in močan za dva.

Svojega drugega sina sta kaj hitro zavrnila. Res ni imel prav nič živalnosti svojega starejšega brata in lahko sta ga pustila po cele ure v zibelki, ne da bi plakal ali zahteval jesti.

— To je dobrčina, — je zatrjevala njenega mati, doječ ga... Ta bi ne prosil jesti, če bi mu človek ne prinesel mleka.

Toda Frochardovim očem ni ušlo, da mal "kosnič", kakor ga je klical, ni brez vsega veselja do življenga.

— Zvija se ti v rokah kot črv, — je pravil ženi, — revšče je majhno, pa je vendar v njem kri in življenga. Ime mu bo Peter, kakov je bilo mojemu očetu. Morda bo tudi takoj prebrisani in sprenet, kakor je bil on, kajti moj oče ti je bil pravi lisjak. Pomisl, saj je mu posrečilo celo niti večalom!

In ponosno je pripomnil:

— Edinemu med vsemi Frochardi!

— Ta je umrl mirne, naravne smrti? — je vprašala mlada žena začenjeno.

Vedno, kadar je nanesel pogovor na njene prednike, je tolovaj s ponosom pripovedoval o vseh teh lopovih in o junakih smerti vsakega izmed njih.

Pripovedoval je z navdušenjem, ki se je prijemale tudi njegove žene, vzbujajoč v njih silu odpornosti proti biričem in podobni smrti.

Jakobu je bilo komaj šest let, pa je bil že vražji dečko, rojen postopač, zloben nasihež, ki je zastrupljal in grenil življence svojemu mlajšemu bratu.

Kmalu je znal podrediti svoji volji vso družino; oče in mati, zaslepljena po svoji ljubezni, sta rada izpolnila vsako njegovo željo.

Dobro vedoč, da se mu ni treba batiti nobene kazni, je mučil svojega brata, kjer je le mogel.

In ubogo otroče se je navadilo sprejemati udarec brez solz. Ko je namreč prvi hotel potožiti materi, da ga bratec pretepa, mu je odgovorila brezčutno:

— No, pa se brani, če moreš... Saj nisem jaz kriva, da si slabici v strahopetnež...

Ubogi otrok je požrl solze in potrepljivo prenašal dalje nasilje močnejšega Jakoba.

Kako se je moglo zgoditi, da je živila tolovajska družina več let v Parizu, ne da vzbudila pozornost biričev? Kakšno naključje je pomagalo temu drznemu zločinecu, da je vedno znova ušel nevarnosti?

Tolovaj se je zanašal pri tem na svojo srečno zvezdo.

Njegova iznajdljivost je bila enaka njegovemu pogumu. Naj je zašel vše tako nevaren položaj, iznajdljivost mu je vedno pomagala najti iz njega varen izhod.

Imel je pasjo srečo, kakor je zatrjeval.

Zato ni čuda, da so delali njegovi zločinci pariškim biričem tako hude preglavice. V Parizu se je govorilo nekaj časa samo o drznih tativinah in podilih zločinov, toda zločinu je policija zamarni skala.

In res ni mogel nihče sluttiti, da bi mogel en sam človek zakriviti toliko zločinov.

In ker je policija neprestano zasledovala nedosegljivega Mandrina, so naprili temu skrivnostnemu zločinecu tudi večino zločinov, ki jih je imel na vesti baš Frochard.

Rad bi se bil na ves glas skliceval na to, kar je pripadal njemu, rad bi bil zahteval zase pripadajoči del slave skrivnostnega zločince, ki je spravil v občut najspretnejše detektive in celo armado policistov.

Frochard je šel v svojem slepem občudovanju nepremagljivega zločinea tako daleč, da je pozabil na vso previdnost.

In ko je še zvedel, da je bil Mandrin celo predrzen, da je napisal svoje ime na stene vseh stanovanj, kamor je vlonil, kot bi hotel podpisati svoje zločine, bi ga bil rad posnemal.

Pa je takoj pomisil, da bi moral v tem primeru napovedati vojno policiji, boriti se neprestano in jemati povsod s seboj družino. In ni mu preostajalo drugega, nego ostati skrit zločinom; toda zdelo se je, da je njegova držnost z vsakim novim zločinom večja.

Sicer so se pa zločini vlonilci in moril-

cev dan za dnem inožni v zasmeh prizadovanju policijskega ravnatelja, ki je napenjal vse sile, da bi zatrl zločinstvo.

V neprestanem strahu je verjelo že tak nekoliko lahkovno pariško prebivalstvo vse, kar je povedal o zločinom, pa naj so bile te govorce še tako fantastične.

Tako se je šušljalo, da je policija sama v zvezi z zločinom in da jim po potrebi pomaga pobegniti.

• Naj je bilo to res ali ne, zločinska sodrža je nekaznovano nadaljevala svoje podlo delo tako, da si človek ponoči brez spremstva ni upal na cesto.

Frocharda sicer ni bilo med imeni slavnih vlonilcev, vendar je pa imel na veči stele lepšilo zločinov, ki so jih oblasti prispevala drugim.

Policiji so bila sicer dobro znana imena glavnih zločincev, toda le redko se ji je posrečilo katerega zasačiti. In tako se ne smejo čuditi, da je spravila vse mesto na noge veste, da so biriči končno zasačili zloglasnega Mandrina.

Tako veliko je bilo splošno zadovoljstvo, da so hodi po ulicah ves dan gruči meščanov, pripovedujočih si med seboj nove veste o zasačenem tolovaju, če je le mogel kdaj kaj zvedeti. Vsak je bil radoven, kako se je biričem posrečilo ukrotiti zloglasnega tolovaja, ki so ga nekateri že smatrali za nekakšnega čarovnika s čarobno močjo, da je bil povsod pričenjov.

Ljudje so trdili, da je policijski ravnatelj odredil, naj vodijo jetnika v ječo po ulicah, ne pa da bi ga peljali, ker bi se sicer ljudje ne mogli prepričati, da je vendar enkrat v rokih pravice.

Tudi Frochardka se je pomešala med množico, ki se je zbirala ob poti v Grande Chatelet, da bi videla nevarnega razbojnika.

Kljub silni gnevi in prerijanju je bila ozeta blizu vhoda in je lahko razločno videła razbojnivov obraz. Vsa ogorčena nad psovkanami in preklinanjem, ki je z njimi množica oblepla jetnika, se je Frochardka hitro vrnila domov, da bi novedala svojemu možu.

— To ti je fant od fare, — je dejal Frochard, — k sreči je imel pajdaša... kdo ve, če ga ni morda izdala podla duša iz vrst njegovih pomo

Gospa REGINA

Roman iz življenja:
Za "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

85

— Ali je moja varovanka z vašo snubitvijo zadovoljna?

Dr. Nimrod maglo zamahne z roko.

— O, ne, gospod Reiner, najprej pridem k vam. Z gospico Uršiko, o svoji jbezni in svojem mišljenu še nisem govoril niti bese- de. Seveda priznam, da se nisem mogel vedno tako obvladati, da ne bi kdaj opazila, kakšen sem proti njej. Toda zelo mlada je še in neizkušena, kar je na njej se največja privlačnost in mogoče celo o tem prav nič ne misli. Toda vendar upam, da mojo ponudbo mo- goče ne bo odklonila. Proti meni je bila vedno zelo prijazna in ljubezljiva ter gojim upanje, da mi daste svoje dovoljenje, da postane moja žena. Smatral sem za svojo dolžnost, da se najprej odkri- jem vam. Nikdar se ne bi upal za vašim hrbtom sporazumeti s o- tem z Uršiko. Rad bi bil prišel že dopoldne, kakov je navada za ta- ke obiske, toda opoldne imam vedno svojo opravilo, katerih ne morem opustiti. Dalje pa svoje snubitev nisem hotel odlasati. Vaša varovanka ljubim že dolgo in samo njena mladost me je zadrževala, da nisem zaprosil za njen roko. Prosim vas tedaj, da obvestite go- spico Uršiko o moji snubitvi ter jo pri njej prijazno podpirajte, ker z njo zaradi njenega nerazpoloženja ne morem govoriti. Moje razmere so vam znane; sem edini sin svojega očeta in sem po svoji materi podeloval znatno premoženje, ki je varno načrtovalo. Tudi sem v družbi s svojim očetom ter imam lepo plačo, ki me stavljaj v položaj, da morem svoji ženi nuditi brezkrbno življenje in ji mo- rem izpolniti vsako njeni željo. Ali smem računati na vašo pomoč?

Tora se le s težavo premaguje. Blazna bolečina mu stiska srce in najrajk bi bil Nimrod kot vložka v mir svoje hiše vrgel na cesta. Toda vedel je, da se mora vdati v svojo usodo, kajti ni dvo- mil, da Uršika ljubi Nimroda. Zato je mogel navidezno mirno od- goroviti:

— Vaše narčilo bom Uršiki sporočil, kakor hitro jo zopet vi- dim. Svojega dovoljenje vam ne bom odrekel, ako vašo snubitev sprejme.

— Iskrena vam hvala, gospod Reiner. Ali smem upati, da bo- ste govorili za mene? Vem, da vaša varovanka mnogo da na vaš nasvet.

Tom bi se najrajk glasno in gremko zasmjal. Torej, naj bi ji še prigovarjal in posredoval! Mladi mož ni slutil, koliko je zahteval od njega. Tom mahne z roko in pravi:

— Tudi največnejši oči mora odobravati vašo snubitev; za

svojo hčer ne bi mogel najti nobenega manj oporekljivega ženina.

Dr. Nimrod mu ponudi roko.

— Hvala vam, gospod Reiner.

Tom položi svojo roko v Nimrodovo. Bila pa je hladnac in mrta. Nimrod pa v svojem razburjanju tega ne opazi.

— Potem pa je najboljše, da sedaj odidem. Ako dovolite, pri- dem jutri zopet po odgovor gospice Uršike.

— Pričakovali vas bomo, — pravi Tom s težavo.

Georg Nimrod se poslovi in zapusti Langenfurt. Kot vsi moški, je bil tudi Nimrod nekoliko v zadregi in vznemirjen v ulici snub- ea. Drugače se v svojih smotrenih sklepih ni vstrial ničesar, toda takso svečana snubitev je bila zelo — važna zadeva, ako že ni hotel svojega dekleta pograbiti za glavo in jo poljubiti. S tem bi se že postavil. In tako je bil v resnici vessel, da je mogel iti domov. V enem dnevu se bo cela stvar že razjasnila in bo šlo vse lažje dalje.

Tom se po Nimrodovem odhodu zlekne na stol in vzdihne. Po- teze njegovega obraza so bile izmučene in temne, ker se mu ni bilo treba več zatajevati.

Neizmerno je trpeč vsled misli, da naj bi Uršika odstopil komu drugemu. Čutil se je olajšanega, da je saj bil sam, da je najhujše minilo in se je mogel pomiriti, predno bo z njo govoril.

Z delom danes ni bilo nič več; svojih misli ni mogel zbrati. Čez nekaj časa nemudoma skoči na noge in nemirno hodi po sobi, kot bi bežal pred svojimi mislimi. In vedno mu prihaja sredi nje- govih bolečin spomin na dogodek z Georginom. Pravi si, da je mora- ja najbrže občutiti ravno tako velike bolečine kot sam. Toda ravno spomin na Georginino slabost mu je pomagala, da je sam sebe ob- vladal. Uršika ni smela niti najmanj slutiti, kaj ga je veljalo biti pri njej snubee za drugega. Njej je morala vse olajšati; ni je smel vznemirjati s svojo bolečino in stisko, kajti to bi vžalostilo njen mehko sreco, četudi jo vedela, da bi mu napravila veliko bolečino, ako mi postala soproga drugega. Pologama se je približeval čas za čaj. Tom se ojunata in gre v obednico. Bil je zelo nemiren in rado- veden, ako bo prišla Uršika. Toda pri mizi najde samo tetu Greto.

Uršika še vedno spi, nisem dobila nikakega odgovora. Pustila jo bom tudi mirno spati do večerje, potem pa jo bom zbudila, kajti od zajtrka ni jedla še ničesar, — pravi teta.

Preccej močno pijeta oba čaj. Tudi teta je zelo pogresala Urši- ko, kajti bila je bitje, ki je sevala od sebe toploto in svetlobo v hi- ū. Tom ji ne omeni ničesar o obisku dr. Nimroda in o njegovem za- devi. Nikakor še ni mogel o tem mirno govoriti in slednjik, ali ni to bila njegova tajnost?

Ko takoj nato, ko popije čaj, vstane in se poslovi od tete Gre- te, mu teta z nasmehom pravi:

— Kako žalostni družabniki smo brez otroka, Tom. Kaj bi bi- le, potem, ko je na bi bo več tukaj?

Te besede so trgale Tomovo sreco. Kako naglo ne bo več Uršika v hiši in tedaj bo vse prazno in pusto. Na ujene besede ji ne odgo- vori, temveč samo prikima s prisiljenim nasmehom in gre.

Zopet hodi nemirno po svoji sobi. Mučil se je z bojaznjijo nad Uršikino izgnbo. Zopet in zopet gre v svojo spalnico in posluša navzgor, ako se ne bi Uršika kaj ganila. Toda vse je bilo tiho. Šele malo pred večerjo sliši Uršikino korak in se globoko oddalhe. Torej se je zbudila in bo prišla k večerji — in moral ji bo povedati, da je bil dr. Nimrod pri njem in je prosil za njen roko.

*
Uršika je egle ure ležala, ne da bi se ganila in ni mogla mi- sliti ničesar drugega, kot na svojo srčno bolečino. Ni imela moći, da bi se borila proti njej in je vedno premišljevala samo eno: Pre- nesti ne morem, da bi videla Toma ob strani druge — ne morem — rajši umrjem. — In mirno jezero v parku jo je tako vabilo. Zakaj ni takoj skočila vanj, ko je videla, da sta se Tom in Georgina ob- jela? Sedaj bi bilo že vse komčano in nič več ne bi čutila gremkih bolečin, ki so ji paraše sreco. Sedaj ni mogla več k jezeru; bila je preslabla, da bi se mogla ganiti.

Slišala je, kako je teta malo prej, ko je bilo treba pititi čaj, zo- pet lahko pritisnila ključek in kljucala njeni ime, toda ni se ganila. Ni mogla pogledati človeku v obrez. In zopet doči leži ter jo sedanjši prične zebsti. Slednjič vstane, ker so ji zobje klepetali. Ogrne si gorko ruto. Tako mrljo je bilo na svetu, navzak gorkemu junijskemu dnevu, odkar je vedela, da je Tom imel drugo.

In ker se ni mogla pogreti, je pricela hoditi po sobi. Čudila se je, da so jo sploh noge še nosile in si je prigovarjala, da bo šla k jezeru, da skompa svoje tripljenje. Toda tedaj se je prime tako vroč hrepenjenje, da bi Toma še enkrat videla, da je zobraža vse svoje moći in odgovorila na tetino trkanje, ko je klicala k večerji. Z muko se je držala pokonec ter gre proti vratom, in jih odpre.

(Dalje prihodnjih)

BRATA MALI PRED SODIŠČEM

(Dalej.)

Ta obtoženka dosledno vse taji in je tudi prvotno na policiji kakor v preiskavi trdovratno za- nikala, da bi sploh imela s katere Malijem ljubavno razmerje, čeprav je res, da je Mali Andrej pred poroto in tudi pozneje pog- stokrat zahajal k njej, ker je na Golniku zidal hišo in sta si v tva- svaštvo. Njen brat Golmajer Andrej ima namreč Malijevu se- stro Ivanku za ženo. Kamalu po poroki ji je začel Andrej Mali praviti o nosečnosti njegove žene vendar pa ni dal spoznati svoje morebitne želje, da naj žena na porodu umre. Vse to, kar trdita brata Malijeva, češ, da bi hujša- ka v umoru, je po Golmajerjevi izjavji neresnično, pač pa prizna- va, da je nekoč Andreju res vzel pištole iz strahu, da bi si uteg- nil storiti kaj žalega. To pištole je pred dobredno vedno za peti spet vrnila Andrejevemu bratu Antonu, ker jo je zahteval od nje, ne da bi povedal, za kaj jo bo rabil. Tudi s Andrejem in nikoli dopisovala in Antonu ni dajala denarja, razen 100 Din, ki mu jih je poso- dila spomladni, kar je že že vr- nil. Tudi pred tremi meseci mu je spet posodila 200 Din, ker je želel iti k svojemu dokletu. Vendar ji pa tih dveh stotakov še ni vrnil. Pozneje se je obadolženka v pre- iskavi toliko omehčala, da je pri- znala ljubavno razmerje z Andrejem pred poroko ter obenem pri- znala, da je tudi še po poroki za- hajal k njej in sta se med zida- njem hiše najmanj 20 krat ljubila, čeprav jí ji bilo dobro znano, da je poročen z Amalijo Amžlovar- vo. Spomethka je trdila, da se mu je udajala brez nadaljnega, po- zneje se je pa začela opravitevati s tem, da se mu ni mogla ubra- miti, ker je preveč silil vanjo in ji celo grozil, da jo bo ustrelil. Pravil je tudi, da njegova žena ni sposobna za zakon, pa je zato ne more imeti rad in ima rajše- nje. Čeprav sta si bila tri leta intimna prijateljstva in je bila ona prepričana, da jo vzame, se to v njen veliko presenečenje vendar- ni zgodilo, navzle temu, da sta se dogovorila vzeti v decembri 1931 v Ljubljani v najem gostilno Čeh, na to pa poročiti se. Že v kratkem potem se je Andrej januarja 1932 popolnoma neprisakovano poročil v Št. Vidu pri Stični, kar ji je šele 14 dni pred poroko razodel, češ, da je neka njegova punca z njim noseča, ter da jo bo moral zato obadolženka je te vest tako presuni, da je silno joka- la, ker se je dobro zavedala, da Andreja izgubila za vedno, pre- verjena je bila pa tudi, da ji je storil veliko sramoto, ker je jo pustil. Kamalu po svoji poroki je na- mreč Marija, kajti je bila na odstranitvi Amali- je Mali eminenten interes prav- tako tudi Golmajer Marija, kakor Mali Andrej.

Starši pokojne Amalije Marija in Amžlovar ter njen svak Hrovat Ivan so izpovedali, da o kakki bolezni Amalije pred poroko niso ve- del nicesar. Sele po poroki je Andrej pričel trditi, da njegova že- na ni za zakon, ker je bolna. In res se je Amalija kmalu po poro- ki začela pogosto izpirati in je pri tem vedno jokala. Bila je celo pri zdravniku, ki pa ji menda ni hotel povedati, a zahteval je, naj pride k preiskavi tudi Andrej. Svak Ivan Hrovat je preverjen, da je bila njegova svakinja pred poroko zdrava, kakor je bila zdra- va tudi njena sestra, njegova se- danja žena, ki mu je rodila 11 o- trok. Zato sumi Hrovat Andreja, da je moral biti on spolno bolan in bi bila krivda torej na njego- vi strani. To je sedaj potrjeno tu- di po zdravniku dr. Franu Viran- tu, ki je povедal kot priča, da je bil Andrej Mali leta 1930 in tudi 1931 večkrat v njegovi ordinaciji, ker ga je zdravil zaradi recidiv- nega lues II. stopnje. Nadaljnje zdravljenje je bil odvisen od za- starelosti njegovega obolenja, ki je po vsej verjetnosti datiralo že od jeseni 1929. Pozneje krvne preiskave 1930 in 1931 so pokaza- le sicer znatno izboljšanje, vendar se res spet zglašil pri njej, češ da se bo ločil od žene in da ne gre- ve k njej v Št. Vid. Golmajerje- jeva je Andreju svetovala, naj se z ženo lepo pobota ter se vrne k njej, a Andrej je ostal trdovratno pri svojem načrtu, da se hoče- točiti, prej pa spravi svojo ženo še ob ves njen denar. Ko je Amali- ja zvedela, da je Andrej na Golni- ku, je prišla ponj in ga spravila domov k Sv. Roku. Obadolženka trdi, da je popolnoma izniščljeno, da bi bila Antonu 200 Din za potne stroške v ta namen, da bi umoril Amalijo, ter trdi, da je ljesko jesen Andreju posodila 2500 Din, za katere jo je prosil, češ da ne more digniti denarja iz hramilnice. Končno je Golmajerjeva še priznala, da ji je Andrej kakih 10 krat pisal, toda v teh pismih ni bilo nikdar niti naj-

manjšega snavanja k umoru. Na- vajec temu je pa Golmajerjeva vsa- pa pisna sezgala.

Iz pričevanja Mali Marije in Malijev Franco se da dokazati, da je zadnje dni pred umorom ob- dolženkinj brat Golmajer Jernej, selski pismenošča, neprestano po- vpraševal po Antonu Maliju, tr- deč, da ima zanj osto, ki naj pride po njo na Golmajerjevo. Listke je Antonu pismenošča osebno izročal. Antoni jih je pa sproti sezgal. Do- kazano je tudi, da je bila Golmajerjeva Marija vsakokrat, kadar se je pojival Andrej na Golniku, zlasti pa, ko je zidal hišo. Andreju so Golmajerjevi vedno z veseljem sprejemali in takoj ob vsakokrat- nem nejgovem prihodu redno po- siljali k sosedu po vino, doma pa pričeli peči in evreji boljša jedila. To je Golmajer Ivanka, rojena Malijeva, večkrat pripovedovala svoji materi in bratom ter je več- krat prosila tudi obadolženko Gol- majer Marijo, naj vendar pusti Andreja pri miru, ker je poročen. A Golmajerjeva jo je vedno zavri- nila, rekoč, da se mora maščevati. Priči Dimnik Josipini je znano, da se Andrej tudi po pogrebu svo- jega očeta Petra, ki je umrl po novem letu, ni mogel premagovati in je tudi po očetovem pogrebu dva dni dobro jedel in pil in spel pri Golmajerjevih, po pretetku teh dveh dni pa doma natvezil, da je bil v Kranju.

Tako se da tudi iz teh obre- nilnih dejstev, ki stoje trdno in jih ni moglo izpodbiti, dokazati po- vsem jasno, naravnino in logično, da je imela na odstranitvi Amali- je Mali eminenten interes prav- tako tudi Golmajer Marija, kakor Mali Andrej.

Starši pokojne Amalije Marija in Amžlovar ter njen svak Hrovat Ivan so izpovedali, da o kakki bolezni Amalije pred poroko niso ve- del nicesar. Sele po poroki je Andrej pričel tožiti o svoji nesreči in jo prosil, naj mu bo še nadaljnja zvestva. Ker se je branila, je Andrej potegnil revolver in ji pretil, da bo ustrelil, če se mu ne uda. Golmajerjeva ga je roti- la, naj jo pusti vsaj pri življenju, in ko se je nekajkrat pomiril, mu je vzel revolver, ga skrila v o- maro, nato se je pa še bolj omeh- čala in se mu spet udala. Ko je pri- zdravniku, ki pa ji menda ni hotel povedati, a zahteval je, naj pride k preiskavi tudi Andrej. Svak Ivan Hrovat je preverjen, da je bila njegova svakinja pred poroko zdrava, kakor je bila zdra- va tudi njena sestra, njegova se- danja žena, ki mu je rodila 11 o- trok. Zato sumi Hrovat Andreja, da je moral biti on spolno bolan in bi bila krivda torej na njego- vi strani. To je sedaj potrjeno tu- di po zdravniku dr. Franu Viran- tu, ki je povedal kot priča, da je bil Andrej Mali leta 1930 in tudi 1931 večkrat v njegovi ordinaciji, ker ga je zdravil zaradi recidiv- nega lues II. stopnje. Nadaljnje zdravljenje je bil odvisen od za- starelosti njegovega obolenja, ki je po vsej verjetnosti datiralo že od jeseni 1929. Pozneje krvne preiskave 1930 in 1931 so pokaza- le sicer znatno izboljšanje, vendar se res blatičati svoje žene še s tem, da ni bila sposobna za zakonsko živ- ljenje, ker bi bila sicer ta tako ple- menita žena res trpela na tej bolezni.

Andrejev svak Ivan Hrovat je pa že izpovedal zelo važno okol- nost, da mu je Amalija na veliko- nočni pondeljek nenadoma pri- čela, da bo vedela, da je Tom imel drugo. *
Andrejev svak Ivan Hrovat je pa že izpovedal zelo važno okol- nost, da mu je Amalija na veliko- nočni pondeljek nenadoma pri- čela, da bo vedela, da je Tom imel drugo.

Andrejev svak Ivan Hrovat je pa že izpovedal zelo važno okol- nost, da mu je Amalija na veliko- nočni pondeljek nenadoma pri- čela, da bo vedela, da je Tom imel drugo.

Andrejev svak Ivan Hrovat je pa že izpovedal zelo važno okol- nost, da mu je Amalija na veliko- nočni pondeljek nenadoma pri- čela, da bo vedela, da je Tom imel drugo.

V JUGOSLAVIJO
Moderna udobnost in neprerosljiva po- strežba v vseh razredih... Tedenska odprt- ja iz New Yorka... Pripravite in hitre žele- zniške zvezle iz Hamburga
ZMERNE CENE
Pojava na vam da vsak lokalni agent all
HAMBURG-AMERICAN LINE
39 BROADWAY, NEW YORK

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIŽANA

Angleško-slovensko

Berilo

ENGLISH SLOVENE READER